

# Správa o výsledku kontroly správnosti zostavenia a súladu záverečných účtov a účtovnej závierky subjektov územnej samosprávy v obci Čakajovce

## Úvod

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2009.

Čelom kontrolnej akcie bolo preveriť správnosť zostavenia finančných výkazov v rámci účtovnej závierky, súlad finančných výkazov predkladaných daňovému úradu s finančnými výkazmi predkladanými v rámci schvaľovania záverečného účtu, tvorba a použitie peňažných fondov, preverenie dodržiavania pravidiel používania návratných zdrojov financovania, stav a vývoj dlhu.

Predmetom kontrolnej akcie bolo: Charakteristika a postavenie obce, plnenie úloh v oblasti samosprávy, oblasti preneseného výkonu štátnej správy, spolupráca s inými obcami pri plnení úloh, charakteristika organizácií v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti obce, spoločností a iných právnických osôb s majetkovou účasťou obce, rozpočet obce a jeho plnenie, účtovná závierka, záverečný účet obce, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami a funkčnosť vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v čase od 16.02.2009 do 16.04.2009 v Obci Čakajovce, za kontrolované obdobie rokov 2007 a 2008.

## 1. Výsledky kontroly

### 1.1 Charakteristika a postavenie obce

Obec Čakajovce (ďalej aj „obec“) je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Obec ku dňu 31.12.2008 evidovala 1 083 obyvateľov.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení: „*Obecné zastupiteľstvo rozhoduje v základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené... i) určovať organizáciu obecného úradu...*“

Kontrolou bolo zistené, že obec nemala za roky 2007 a 2008 vypracovaný organizačný poriadok obecného úradu, čím **nekonala v súlade s ustanovením § 11 ods. 4 písm. i) zákona o obecnom zriadení.**

Okresným úradom v Nitre bola zriaďovacou listinou zo dňa 15.03.2002 (ďalej len „zriaďovacia listina ZŠ“) zriadená v obci základná škola s právnou subjektivitou. K zriaďovacej listine ZŠ bol dňa

l.07.2002 vyhotovený dodatok, ktorým prešla zriaďovateľská funkcia základnej školy na obec.

Podľa ustanovenia § 22 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve“): „*Zriaďovacia listina školy... obsahuje... b) názov školy... jej sídlo (adresa) a identifikačné číslo, c) názov a adresu subjektu, ktorý je súčasťou školy... k) dátum a číslo rozhodnutia ministerstva o zaradení do siete.*“

Kontrolou bolo zistené, že zriaďovacia listina ZŠ neobsahovala identifikačné číslo základnej školy, dátum a číslo rozhodnutia Ministerstva školstva SR (ďalej len „MŠ SR“) o zaradení do siete. Podľa zriaďovacej listiny ZŠ, súčasťou základnej školy bol „Školský klub detí“ – sídlo neuvedené.

Tým, že v zriaďovacej listine ZŠ nebolo uvedené identifikačné číslo základnej školy a sídlo školského klubu detí, obec **nekonala v súlade s ustanovením § 22 ods. 2 písm. b až c) zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve** a tým, že zriaďovacia listina ZŠ neobsahovala dátum a číslo rozhodnutia MŠ SR o zaradení do siete, obec **nekonala v súlade s ustanovením § 22 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.**

## Rozpočet obce a jeho plnenie

Obecné zastupiteľstvo (ďalej len „OZ“) schválilo rozpočet obce na rok 2007 ako vyrovnaný rozpočet, ktorý bol v priebehu roka 2007 menený tromi rozpočtovými opatreniami.

Kontrolou bolo zistené, že príjmy celkom boli schválené vo výške 11 672 tis. Sk, rozpočtovými opatreniami upravené na 16 763 tis. Sk a skutočné príjmy boli vykázané vo výške 16 763 tis. Sk, čo v porovnaní s upraveným rozpočtom predstavovalo plnenie na 100 %. Obec v roku 2007 nemala príjmy z finančných operácií.

Výdavky celkom boli OZ schválené vo výške 11 672 tis. Sk, upravené rozpočtovým opatrením na 12 420 tis. Sk a skutočné čerpanie bolo vykázané vo výške 11 209 tis. Sk, čo v porovnaní s upraveným rozpočtom predstavovalo plnenie na 90,25 %.

OZ schválilo rozpočet obce na rok 2008 ako vyrovnaný rozpočet, ktorý bol v priebehu roka 2008 menený dvoma rozpočtovými opatreniami.

Kontrolou bolo zistené, že príjmy celkom boli schválené vo výške 12 247 tis. Sk (406 526 EUR), rozpočtovým opatrením upravené na 19 759 tis. Sk (655 879 EUR), skutočné príjmy boli vykázané vo výške 19 757 tis. Sk (655 812 EUR), čo v porovnaní s upraveným rozpočtom predstavovalo plnenie na 99,98 %. Príjmy z finančných operácií boli OZ na rok 2008 schválené vo výške 797 tis. Sk (26 455 EUR), upravené rozpočtovým opatrením na 787 tis. Sk (26 124 EUR), skutočné príjmy boli vykázané vo výške 787 tis. Sk (26 124 EUR), tzn., že plnenie príjmov z finančných operácií bolo 100 %.

Výdavky celkom boli OZ schválené vo výške 12 247 tis. Sk (406 526 EUR), rozpočtovým opatrením upravené na 13 953 tis. Sk (463 155 EUR) a skutočne čerpané boli vykázané vo výške 13 116 tis. Sk (435 371 EUR), čo v porovnaní s upraveným rozpočtom predstavovalo plnenie na 94 %.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“): „*Obec a vyšší územný celok vedú operatívnu evidenciu o všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných v priebehu rozpočtového roka.*“

Kontrolou schváleného rozpočtu na rok 2008 a dvoch rozpočtových opatrení bolo zistené, že rozpočtovým opatreniam nebola v roku 2008 vedená operatívna evidencia, čím obec **nekonala**

súlade s ustanovením § 14 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

## Účtovná závierka

Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“): „*Účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať... b) obsah účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov... d) dátum vyhotovenia účtovného dokladu, e) dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom vyhotovenia, podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad... a) podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, g) označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje...*“, podľa ustanovenia § 8 ods. 2 citovaného zákona: „*Účtovníctvo účtovnej jednotky je správne, ak účtovná jednotka vedie účtovníctvo podľa tohto zákona a ostatných osobitných predpisov*“ a podľa ods. 6 citovaného paragrafu: „*Účtovníctvo účtovnej jednotky sa vedie spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov, ak účtovná jednotka je schopná zabezpečiť trvalosť po celú dobu spracovania a úschovy...*“

Kontrolou interných dokladov (ďalej len „ID“) za december roku 2008 bolo zistené, že na jednom ID nebolo uvedené označenie účastníkov účtovného dokladu a dátum uskutočnenia účtovného prípadu, čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. b) a e) zákona o účtovníctve**, v dvoch prípadoch bolo zistené, že ID neobsahovali označenie účastníkov účtovného dokladu, dátum vyhotovenia účtovného dokladu, dátum uskutočnenia účtovného prípadu, podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. b), d), e) a f) zákona o účtovníctve**. Ďalej bolo zistené, že, obsah účtovného prípadu na jednom ID bol napísaný obyčajnou ceruzkou nepreukázateľnou tuhou, čím **obec nekonala v súlade s ustanovením § 8 ods. 6 zákona o účtovníctve**.

Kontrolou bankových výpisov za mesiac december 2008 bolo v 16 prípadoch zistené, že na účtovných dokladoch neboli uvedené označenia účtov, ktorými boli účtovné prípady zaúčtované, čím **obec nekonala v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. g) zákona o účtovníctve**.

Podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve: „...*Inventúrny súpis musí obsahovať tieto údaje: a) obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky... b) deň začatia inventúry, deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná, a deň skončenia inventúry...*“

Kontrolou 7 inventúrnych súpisov dlhodobého hmotného majetku ku dňu 31.12.2007 bolo zistené, že na inventúrnych súpisoch ani v jednom prípade nebol uvedený názov a sídlo účtovnej jednotky, nebol uvedený deň začatia a deň skončenia inventúry, čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. a) a b) zákona o účtovníctve**.

Podľa ustanovenia § 30 ods. 3 zákona o účtovníctve: „...*Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a ktorý musí obsahovať b) výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom... d) meno, priezvisko a podpisový záznam osoby alebo osôb zodpovedných za vykonanie inventarizácie v účtovnej jednotke.*“

Kontrolou inventarizačného zápisu ku dňu 31.12.2008 bolo zistené, že inventarizačný zápis neobsahoval rozdiely vyplývajúce z porovnania medzi účtovným a skutočným stavom majetku a záväzkov, čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 30 ods. 3 písm. b) zákona o účtovníctve** a tým, že inventarizačný zápis neobsahoval mená a priezviská osôb zodpovedných za vykonanie inventarizácie,

obec **nekonala v súlade s ustanovením § 30 ods. 3 písm. d) zákona o účtovníctve.**

Podľa ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve: „*Účtovná jednotka, ktorá musí mať účtovnú knihu overenú audítorom... je povinná vyhotovovať výročnú správu...*“

Kontrolou dokumentácie účtovnej závierky bolo zistené, že obec za rok 2007 nevypracovala výročnú správu, čím **nekonala v súlade s ustanovením § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve.**

Okrem toho bolo zistené, že audit účtovnej závierky obce bol vykonaný dňa 28.01.2008, po schválení výročného účtu OZ dňa 17.01.2008.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve: „*Podrobnosti o rámcových účtovných osnovách... o obsahovom vymedzení týchto položiek... a tiež o účtovných zásadách a účtovných metódach vzťahujúcich spôsoby oceňovania a ich použitia... ustanoví Ministerstvo financií Slovenskej republiky opatrením. Opatrenie vyhlasuje ministerstvo oznámením... a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať*“ podľa ustanovenia § 7 ods. 1 citovaného zákona: „*Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva...*“

Podľa ustanovenia § 22 ods. 2 opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. augusta 2007, ktorým sa stanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnovy pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, číslo: MF/16786/2007-31 (ďalej len „opatrenie č. MF/16786/2007-31“): „*Ocenenie jednotlivého dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa zvýši o náklady na dokončené technické zhodnotenie*“ a podľa ustanovenia § 20 ods. 3 citovaného opatrenia: „*Ako dlhodobý hmotný majetok sa považujú pozemky, stavby...*“

V roku 2008 boli v obci vykonané práce na verejnom osvetlení popri novovybudovaných podzemných vodovodných sieťach v obci, za ktoré bola dodávateľom vystavená faktúra v sume 144 043,00 Sk (4 781 EUR). Práce boli vykonané na už existujúcich 5 podporných bodoch, ktoré boli odovzdané obci v roku 2008 SE D. a.s. bezodplatne. Kontrolou bolo zistené, že obec podporné body po prevzatí nezaradila do svojho majetku, ani nevedla v žiadnej evidencii. Ďalej bolo zistené, že bolo vybudované nové verejné osvetlenie na šiestich nových stožiaroch.

Dodávateľská faktúra v sume 144 043,00 Sk (4 781 EUR) bola obcou uhradená a zaúčtovaná na účet 511 – Opravy a udržiavanie, ale z obsahu faktúry, prílohy k faktúre a technickej správy vyplynulo, že vykonané práce neboli charakteru opráv a udržiavania, ale mali charakter technického zhodnotenia dlhodobého hmotného majetku, resp. stavby (v prípade nových stožiarov).

Obec tým, že dodávateľskú faktúru nesprávne zaúčtovala do nákladov na účet 511 – Opravy a udržiavanie, **nekonala v súlade s ustanovením § 20 ods. 2 a 3 opatrenia č. MF/16786/2007-31.** Okrem toho tiež obec vykázala nesprávne výsledok hospodárenia, vykázala vyššie náklady o 144 043,00 Sk (4 781 EUR) - znížené o odpisy, tzn., účtovná závierka obce ku 31.12.2008 nezobrazovala verne majetkovú a finančnú situáciu v časti týkajúcej sa majetku obce, čím **nekonala v súlade s ustanovením § 20 ods. 2, § 7 ods. 1 a § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve.**

**Záverečný účet obce**

Podľa ustanovenia § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy: *Záverečný účet obce obsahuje najmä a) údaje o plnení rozpočtu v členení... v súlade s rozpočtovou asifikáciou...*“

Kontrolou záverečného účtu za rok 2007 bolo zistené, že obec nevykázala príjmy a výdavky zpočtu obce v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, čím obec **nekonala súlade s ustanovením § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.**

Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení: *„Pred schválením je rozpočet obce verejný najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým... to platí aj o záverečnom účte obce...“*

V záverečnom účte za rok 2007, prerokovanom a schváleným obecným zastupiteľstvom dňa 7.01.2008 bol uvedený dátum vyvesenia 18.01.2008 a dátum zvesenia 28.02.2008.

Obec tým, že nezverejnila návrh záverečného účtu obce 15 dní pred jeho schválením, **nekonala súlade s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení.**

### Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Podľa ustanovenia § 9 ods. 3 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o nene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“): *„Výkonanie predbežnej finančnej kontroly potvrdzujú osoby... podpisom a uvedením dátumu j vykonania na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou.“*

Kontrolou výdavkových pokladničných dokladov (ďalej len „VPD“) za mesiac december 2008 olo zistené, že v 33 prípadoch VPD neobsahovali dátum vykonania predbežnej finančnej kontroly, čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 9 ods. 3 zákona o finančnej kontrole.**

Podľa ustanovenia § 18a ods. 7 zákona o obecnom zriadení: *„Starosta je povinný s právoplatne voleným hlavným kontrolórom uzavrieť pracovnú zmluvu najneskôr v deň nasledujúci po dni skončenia nkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra.“*

Kontrolou bolo zistené, že obec nemala s hlavným kontrolórom v rokoch 2007 a 2008 uzatvorenú acovnú zmluvu, čím **nekonala v súlade s ustanovením § 18a ods. 7 zákona o obecnom zriadení.**

V zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení: *„Hlavný kontrolór edkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť ijneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým.“*

Kontrolou bolo zistené, že obec v rokoch 2007 a 2008 nemala vypracované plány kontrolnej nnosti v rozdelení na šesť mesačné intervaly, vypracované boli za kalendárne roky 2007 a 2008 a ďalej, ec nepreukázala ich zverejnenie pred prerokovaním spôsobom v obci obvyklým, čím obec **nekonala súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení.**

Vnútorný kontrolný systém obce za roky 2007 a 2008 v súvislosti s nedostatkami zistenými kontrolou, vykazoval rezervy.

## I. Záver

Kontrolou boli preukázané prípady porušovania všeobecne záväzných právnych predpisov v obci. Zistené nedostatky vyplývali z toho, že:

- obec nemala vypracovaný organizačný poriadok obecného úradu
- zriaďovacia listina základnej školy neobsahovala požadované náležitosti
- obec nevedla operatívnu evidenciu k rozpočtovým opatreniam
- obec nemala vypracovanú výročnú správu, účtovné doklady neobsahovali požadované náležitosti, nebola zabezpečená ich trvalosť
- inventúrne súpisy neobsahovali požadované náležitosti, inventarizačný zápis neobsahoval rozdiely vyplývajúce z porovnania medzi účtovných a skutočným stavom majetku a záväzkov
- dodávateľská faktúra bola nesprávne zaúčtovaná do nákladov na účet 511 - Opravy a udržiavanie, čím obec vykázala vyššie náklady a nezobrazila v účtovnej závierke verne majetkovú a finančnú situáciu, týkajúcu sa majetku obce
- obec nezverejnila záverečný účet obce pred jeho schválením, nevykázala v ňom príjmy a výdavky podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- obec nemala uzatvorenú pracovnú zmluvu s hlavným kontrolórom obce, nemala vypracované plány kontrolnej činnosti v rozdelení na šesťmesačné intervaly, na výdavkových pokladničných dokladoch nebol uvedený dátum vykonania predbežnej finančnej kontroly.

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR odporúča obecnému zastupiteľstvu obce:

- vypracovať interný predpis k vykonávaniu inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov
- pre skvalitnenie účinnosti vnútorného kontrolného systému vypracovať interné smernice
- prijať opatrenie, aby zúčtované účtovné doklady obsahovali všetky náležitosti požadované zákonom o účtovníctve.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym orgánom obce. Na odstránenie zistených nedostatkov prijala Obec Čakajovce 13 opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.